

Metodická pomůcka k usměrnění některých správních činností v souvislosti s aplikací zákona č. 411/2005 Sb.

A. Zákon o silničním provozu

1. Přednost na kruhových objezdech po 1. červenci 2006

Z nového znění ustanovení § 22 odst. 5 zákona č. 361/2000 Sb. vyplývá, že řidič vjíždějící na kruhový objezd musí dát přednost vyjmenovaným účastníkům jedoucím nebo jdoucím po kruhovém objezdu pouze tehdy, je-li kruhový objezd označen kombinací dopravní značky č. C 1 „Kruhový objezd“ a některou ze značek č. P 4 „Dej přednost v jízdě!“ nebo č. P 6 „Stůj, dej přednost v jízdě!“.

Podle § 10 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 30/2001 Sb., ve znění vyhlášky č. 193/2006 Sb., musí být každý kruhový objezd nejpozději k 1. červenci 2006 povinně označen jedním z výše uvedených způsobů. Podle novelizovaného znění vyhlášky totiž platí, že dopravní značka "Kruhový objezd" je vždy doplněna značkou „Dej přednost v jízdě!“ nebo „Stůj, dej přednost v jízdě!“. Pravidlo, které bylo doposud obsaženo pouze v technických předpisech, se tedy dostává přímo do obecně závazného právního předpisu.

Pokud by došlo k situaci, že dopravní značka upravující přednost bude u označení kruhového objezdu chybět, pak důsledky případné dopravní nehody může nést ten, do jehož působnosti spadá umístování, údržba a kontrola dopravního značení.

2. Měření rychlosti obecní policií a součinnost s Policií ČR

Měřit rychlost vozidel v rámci dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích je od 1. července 2006 oprávněna Policie České republiky a obecní policie. Podle zákona přitom obecní policie postupuje v součinnosti s Policií České republiky.

Tato součinnost bude spočívat zejména ve výběru vhodných lokalit a termínů pro měření rychlosti vozidel s ohledem na efektivní dopady na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích. Zákon zde fakticky výslovným zmíněním povinné součinnosti pouze zdůrazňuje obecnou zásadu spolupráce obecní policie s Policií ČR, jak je zakotvena v § 1 odst. 4 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, takže přímá účast příslušníka Policie ČR při takovém měření rychlosti není nutná.

Smyslem požadavku na součinnost je zajistit účinnou koordinaci plnění úkolů obecní a státní policie. Strážníci obecní policie budou nově oprávněni vozidla, jejichž řidiči překročí nejvyšší dovolenou rychlost, zastavovat. Budou rovněž oprávněni ve stanovených případech projednat překročení nejvyšší dovolené rychlosti v blokovém řízení, při dodržení omezení podle § 22 odst. 11 zákona o přestupcích.

Pro úplnost lze dodat, že podle zákona o vojenské policii může i vojenská policie měřit rychlost, a to rychlost všech vozidel ve vojenských objektech a rychlost vojenských vozidel i jinde (srov. § 3 písm. h) zákona č. 124/1992 Sb., o vojenské policii, ve znění pozdějších předpisů). Tento závěr je ostatně podpořen i dikcí § 3 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb.

V rámci dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích je výše uvedený výčet subjektů, které jsou k měření rychlosti vozidel oprávněny, úplný. To

znamená, že tuto činnost nemůže vykonávat nikdo jiný než Policie ČR, obecní policie nebo vojenská policie.

3. Odnímání a vrácení řidičských oprávnění v důsledku zákazu činnosti uloženého před 1. červencem 2006

Jestliže držitel řidičského oprávnění bude po 1. červenci 2006 pravomocně uložen zákaz činnosti řízení motorových vozidel, třeba i za skutek spáchaný před účinností zákona č. 411/2005 Sb., pozbývá přímo ze zákona (§ 94a) dnem právní moci takového rozhodnutí řidičské oprávnění. Žádné řízení o odnětí řidičského oprávnění se v takovém případě nevede. Na vrácení pozbytého řidičského oprávnění se uplatní § 102 cit. zákona, přičemž se v tomto případě již správní řízení vede. Při vrácení řidičského oprávnění je možno uplatnit postup podle § 151 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Místo písemného vyhotovení rozhodnutí lze vydat doklad - řidičský průkaz. O rozhodnutí o vrácení řidičského oprávnění se učiní záznam do spisu ve smyslu § 151 odst. 2 správního řádu.

Aplikační problém však vyvstává v souvislosti s absencí jakéhokoliv přechodného ustanovení, z něhož by vyplýval postup správního orgánu v případech, kdy rozhodnutí o uložení zákazu činnosti nabylo právní moci před 1. červencem 2006.

Jestliže správní rozhodnutí o přestupku, kterým byla uložena sankce zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel, nabylo právní moci před 1. červencem 2006, připadá podle stávající právní úpravy v úvahu provedení správního řízení o odnětí řidičského oprávnění pouze za předpokladu, že bude o odnětí řidičského oprávnění pravomocně rozhodnuto nejpozději k 30. červnu 2006. V opačném případě přichází v úvahu následující dvě varianty postupu:

1. Jestliže řízení o odnětí řidičského oprávnění při uloženém zákazu činnosti řízení motorových vozidel bylo již zahájeno, ale nebude pravomocně ukončeno k 30. červnu 2006, je nutné toto řízení podle § 66 odst. 2 správního řádu usnesením zastavit, protože právní podklad pro odnětí řidičského oprávnění v důsledku novely zákona odpadl.
2. Jestliže řízení o odnětí řidičského oprávnění při uloženém zákazu činnosti řízení motorových vozidel nebylo před 1. červencem 2006 vůbec zahájeno, správní orgán již k jeho zahájení nepřistoupí.

V obou výše uvedených případech zůstane osoba, které byl zákaz řízení motorových vozidel uložen, držitelem řidičského oprávnění po celou dobu zákazu činnosti. Pokud by ale přes tento zákaz řídila motorové vozidlo, dopouští se trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí. Jakmile bude zákaz činnosti vykonán nebo od jeho dalšího výkonu upuštěno, může taková osoba bez dalšího opět řídit motorová vozidla.

Další specifický problém představuje postup po 1. červenci 2006 při vrácení řidičského oprávnění odňatého pro zákaz činnosti ještě podle stávající právní úpravy. Pro postup žadatele i správního orgánu pro tyto případy chybí výslovná právní úprava. Aby bylo vůbec možné zajistit vrácení řidičského oprávnění, je třeba na procesní otázky uplatnit analogicky ustanovení § 102 zákona č. 361/2000 Sb., ve znění účinném od 1. července 2006. Analogii však v žádném případě nelze uplatnit na podmínky hmotněprávní.

Praktický postup bude takový, že žadatel o vrácení řidičského oprávnění bude postupovat podle § 102 zákona č. 361/2000 Sb., pokud jde o obsah žádosti, podmínky jejího podání a její povinné přílohy. Nebude na něm ale možné požadovat prokázání odborné a zdravotní způsobilosti, uplynul-li od právní moci rozhodnutí nebo rozsudku více než jeden rok, jak je stanoveno v § 102 odst. 5 zákona č. 361/2000 Sb., neboť se v tomto případě nejedná o procesní ustanovení.

4. Postup podle § 118c - řízení o zadržení řidičského průkazu

1. Podle ustanovení § 118c zákona č. 361/2000 Sb. obecní úřad obce s rozšířenou působností do 5 pracovních dnů ode dne doručení oznámení o zadržení řidičského průkazu podle § 118b zahájí řízení, na základě něhož lze rozhodnout o zadržení řidičského průkazu do doby pravomocného rozhodnutí o přestupku nebo o trestném činu.

Je třeba konstatovat, že nedodržení lhůty 5 pracovních dnů k zahájení řízení ze strany správního úřadu bude mít za následek zmaření možnosti projednat věc ve správním řízení. Lhůta 5 pracovních dnů je lhůtou prekluzivní (propadnou), přičemž její zmeškání nelze dodatečně žádným způsobem zhojit a tudíž správní řízení nelze ve věci zahájit, popř. již po lhůtě zahájené řízení bude třeba zastavit. Zastavení řízení se provede usnesením s odkazem na § 66 odst. 2 správního řádu.

Pro počítání času bude třeba vyházet z ustanovení § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu, podle kterého se nezapočítává do běhu lhůty den, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty. Dojde-li tudíž k doručení oznámení o zadržení řidičského průkazu správnímu úřadu např. ve čtvrtek, počne lhůta 5 pracovních dnů běžet v pátek a uplyne ve čtvrtek následujícího týdne. Do lhůty se soboty, neděle či svátky přitom nezapočítávají.

V této souvislosti konstatujeme, že budeme usilovat o novelizaci lhůty ve prospěch jejího prodloužení, případně o jinou vhodnou změnu konstrukce uvedeného ustanovení, neboť jsme si vědomi, že zahájení řízení ve lhůtě do 5 pracovních dní bude v praxi činit nemalé obtíže.

2. Po doručení zadrženého řidičského průkazu správnímu orgánu bude muset tento úřad do 5-ti pracovních dnů zahájit příslušné správní řízení, na základě něhož bude moci rozhodnout o zadržení řidičského průkazu do doby pravomocného rozhodnutí o přestupku. V této souvislosti je třeba odkázat na ustanovení § 46 odst. 1 správního řádu o zahájení řízení z moci úřední, podle kterého je řízení z moci úřední zahájeno dnem, kdy správní orgán oznámil zahájení řízení účastníkovi. Zákon zde tudíž okamžik zahájení řízení posouvá do okamžiku, kdy zahájení řízení oznámil účastníkovi, a tudíž i speciální lhůta 5 pracovních dnů k zahájení řízení podle § 118c zákona č. 361/2000 Sb. bude muset být i v této souvislosti posuzována. Nepodaří-li se tudíž oznámit účastníkovi zahájení řízení ve lhůtě 5 pracovních dnů, dojde k prekluzi (propadnutí) lhůty a správní řízení o zadržení řidičského průkazu nepůjde již zahájit.

3. Podle § 118c odst. 3 se doba zadržení řidičského průkazu se započítá do doby výkonu sankce nebo trestu zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel, pokud byla tato sankce nebo tento trest řidiči uložen skutek, za který mu byl zadržen řidičský průkaz. Doba zadržení řidičského průkazu se přitom bude počítat od momentu, kdy policista zadrží řidičský průkaz podle § 118b odst. 1. Započtení musí být provedeno ve výrokové části rozhodnutí o přestupku, jehož spáchání zavadlo příčinu k zadržení řidičského průkazu.

4. Půjde-li v souvislosti s důvodem zadržení řidičského průkazu policistou o podezření ze spáchání trestného činu, obecní úřad obce s rozšířenou působností zahájí řízení teprve po předchozím souhlasu státního zástupce. Nedá-li státní zástupce souhlas se zahájením řízení, nebude možno řízení zahájit ani rozhodnout o zadržení řidičského průkazu. Řidičský průkaz musí být v takovém případě neprodleně vrácen řidiči, na jehož jméno je vystaven.

5. Nerozhodne-li obecní úřad obce s rozšířenou působností o zadržení řidičského průkazu, nebo nebyl-li v pravomocně skončeném řízení o skutku, pro který byl řidičský průkaz zadržen, uložen trest nebo sankce zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel, vrátí zadržený řidičský průkaz bez zbytečného odkladu jeho držiteli. Správní úřad tak učiní z úřední povinnosti. Řidičský průkaz musí být též vrácen i v případě, že správní řízení sice již bylo zahájeno, ale až po uplynutí 5denní lhůty.

6. Při vracení řidičského průkazu v případě, že nebude vydáno rozhodnutí o zadržení řidičského průkazu v režimu § 118c, doporučujeme, aby byl řidičský průkaz vrácen

prostřednictvím obecního úřadu obcí s rozšířenou působností v jehož správním obvodu má držitel trvalý pobyt. Podpůrně se přitom dovoláváme věty druhé § 118c odst. 1. To znamená, že úřad příslušný k rozhodování o zadržení průkazu, dospěje-li k závěru, že pro zadržení průkazu chybí právní podklad, postoupí neprodleně tento průkaz úřadu příslušnému podle místa trvalého pobytu osoby, na jejíž jméno je řidičský průkaz vystaven. Současně o tomto svém kroku vyrozumí tuto osobu dopisem s dodejkou a poučí ji, že si zadržený řidičský průkaz může vyzvednout na úřadě, jemuž byl postoupen. Domníváme se, že naznačený postup je nejefektivnějším způsobem, jak co nejrychleji vrátit řidičský průkaz, k jehož dalšímu zadržování chybí právní titul. Převzetí řidičského průkazu na úřadu podle místa pobytu současně zajistí pokud možno co nejmenší komplikace a náklady spojené s jeho převzetím oprávněnou osobou. Také tím bude umožněno okamžité a nezprostředkované provedení příslušných zápisů v registru řidičů.

5. Bodový systém a aplikace správního řádu

Bodové hodnocení zajišťuje sledování kázně řidičů motorových vozidel ve smyslu § 123a zákona č. 361/2000 Sb. Bodové hodnocení představuje systém evidence spáchaných a pravomocně projednaných protiprávních jednání řidiče motorového vozidla, takže jeho vedení nepředstavuje zásah do práv a povinností osob, o kterých je evidence vedena. O záznamu bodů nebo jejich odečítání se nevede správní řízení a nevydává se rozhodnutí. Veškeré skutečnosti určující změny v bodovém hodnocení jsou podmíněny pravomocným rozhodnutím o vině ve věci přestupku či trestného činu, případně vycházejí ze zákonem jasně daných předpokladů, o jejichž existenci není nutné nijak rozhodovat.

Správní řízení souvisí s bodovým hodnocením pouze v následujících otázkách:

1. Vracení řidičského oprávnění podle § 123d zákona č. 361/2000 Sb., o němž se vede správní řízení.
2. Řízení o námitkách podle § 123f zákona č. 361/2000 Sb., avšak pouze v případě, že řidičem uplatněné námitky budou shledány nedůvodnými. V otázce námitek a postupu při jejich řešení viz následující samostatný okruh této metodiky.

6. Námitky proti záznamu bodů v bodovém hodnocení

Právní úprava bodového hodnocení řidičů motorových vozidel za porušení vybraných povinností stanovených zákonem je obsažena v hlavě V zákona o silničním provozu.

Řidič má podle § 123f tohoto zákona právo na podání písemných námitek proti záznamu v bodovém hodnocení. Jelikož pro podání námitek není stanovena lhůta, řidič může takové podání učinit kdykoliv. Jak vyplývá z § 129 odst. 1 citovaného zákona, na rozhodování podle § 123f se vztahuje správní řád.

Ve smyslu § 37 odst. 1 správního řádu je třeba posoudit podání námitek podle jejich skutečného obsahu. Pokud námitky směřují proti záznamu o dosaženém počtu bodů v registru řidičů, ale ještě se nejedná o dosažení 12 bodů, příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností vyřizuje takové námitky postupem stanoveným v § 123f zákona o silničním provozu.

Na základě oprávněných námitek, do 10 pracovních dnů ode dne, kdy mu byly doručeny, provede opravu záznamu o dosaženém počtu stanovených bodů v registru řidičů a řidiče o provedené opravě neprodleně vyrozumí (§123f odst. 2). V tomto případě se nevede žádné správní řízení ani se nevydává žádné rozhodnutí.

Neodůvodněné námitky příslušný úřad rozhodnutím zamítne a provedený záznam bodů potvrdí (§ 123f odst. 3). Obecní úřad obce s rozšířenou působností, který je podle § 124 odst. 5 písm. l) zákona o silničním provozu příslušným správním orgánem k projednávání námitek a rozhodování ve věci záznamu o počtu řidičem dosažených bodů v bodovém hodnocení, se při vydání rozhodnutí musí řídit pravidly stanovenými správním řádem (§ 67 a související ustanovení). Jelikož se jedná o prvoinstanční rozhodnutí, řidič jako účastník řízení může proti tomuto rozhodnutí o zamítnutí jeho námitek podat odvolání. Odvolací řízení je upraveno v § 81 a souvisejících ustanoveních správního řádu. Podle § 85 odst. 1 správního řádu včas podané a přípustné odvolání má odkladný účinek, protože v § 123f odst. 3 zákona o silničním provozu nebyl vyloučen.

Stejně zásady pro vydání rozhodnutí a odvolací řízení platí pro vyřizování námitek řidiče proti provedenému záznamu, kterým bylo dosaženo 12 bodů, s tím, že podle § 123f odst. 4 zákona o silničním provozu přestávají běžet lhůty pro odevzdání řidičského průkazu a mezinárodního řidičského průkazu podle § 123c odst. 3 cit. zákona, a to již ode dne doručení námitek příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností. Běh těchto lhůt stanovených se od tohoto dne přerušuje až do dne nabytí právní moci rozhodnutí o zamítnutí námitek a potvrzení 12 zaznamenaných bodů.

Zvlášť je třeba odlišit případy, kdy námitky směřují nejen proti záznamu, ale napadají pravomocně uložené sankce za přešůpek nebo trest za trestný čin. Obecní úřad obce s rozšířenou působností, který ve smyslu § 123b zákona o silničním provozu provádí záznamy bodů v registru řidičů na základě oznámení pravomocných rozhodnutí, je povinen tu část podání, která napadá správní rozhodnutí, oznámení policie o uložení blokové pokuty nebo rozsudek soudu, bezodkladně postoupit pro nepřislušnost tomu orgánu, který mu podle téhož ustanovení pravomocně uloženou sankci oznámil. Podle § 12 správního řádu se podání postupuje usnesením, které se poznamenává do spisu, a podatel musí být současně o postoupení uvědomen. Postoupení námitek proti pravomocným rozhodnutím však nelze považovat podle § 48 správního řádu za překážky řízení o námitkách proti záznamu o dosaženém počtu bodů v registru řidičů, ani za předběžnou otázku ve smyslu § 57 správního řádu, protože ve věci viny za protiprávní jednání již bylo pravomocně rozhodnuto.

Pokud řidič požádá o přerušování řízení ve věci záznamu bodů, v souvislosti s postoupeným podáním nebo jeho části příslušnému orgánu k posouzení důvodů pro uplatnění mimořádných opravných prostředků ve věci pravomocného rozhodnutí, obecní úřad obce s rozšířenou působností může takové žádosti vyhovět a řízení usnesením přerušit. Při aplikaci pravidel pro přerušování řízení je třeba řízení o námitkách podle § 123f zákona o silničním provozu považovat podle § 44 a souvisejících ustanovení správního řádu za řízení o žádosti. Obecní úřad může toto řízení na požádání řidiče přerušit podle § 64 odst. 2 správního řádu.

Jestliže řidič podá opakovaně námitky proti záznamu bodů, který již byl dříve rozhodnutím podle § 123f odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb. potvrzen, existuje zde překážka řízení podle § 48 odst. 2 správního řádu - překážka věci pravomocně rozhodnuté. Správní orgán v takovém případě věc opakovaných námitek odloží usnesením podle § 43 odst. 1 písm. a), a to s odůvodněním podle citovaného § 48 odst. 2 správního řádu, že totéž právo lze z téhož důvodu téže osobě přiznat pouze jednou. Podle § 43 odst. 2 správního řádu správní orgán musí usnesení o odložení věci oznámit podateli. Usnesení se oznamuje podle § 72 správního řádu. Proti tomuto usnesení může řidič jako podatel námitek, jenž má postavení účastníka řízení, podat odvolání, které však nemá odkladný účinek (§ 76 odst. 5 správního řádu).

7. Odesílání cizozemských ŘP do státu, který je vydal

Pokud zákon č. 361/2000 Sb. stanoví, že obecní úřad obce s rozšířenou působností odešle cizozemský řidičský průkaz do státu, který ho vydal, bude toto odeslání prováděno prostřednictvím Ministerstva dopravy, nábr. L. Svobody 12, 110 15 Praha 1, O160 - odboru agend řidičů. Příslušné obecní úřady zašlou cizozemské řidičské průkazy na uvedenou adresu Ministerstva dopravy, takže je nebudou do ciziny zasílat přímo.

V této souvislosti upozorňujeme na druhou větu § 116 odst. 5 zákona č. 411/2005 Sb., která zní: "*Na žádost držitele podle odstavce 3 nebo 4 příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností uschová řidičský průkaz vydaný cizím státem do doby jeho opětovné výměny za vydaný řidičský průkaz.*"

8. Japonské a korejské řidičské průkazy a jejich výměny

- k § 116 odst. 7 zákona č. 361/2000 Sb., ve znění zákona č. 411/2005 Sb., a § 10a a příloha č. 6a vyhlášky č. 31/2001 Sb., ve znění vyhlášky č. 194/2006 Sb.

K řízení motorových vozidel na území ČR opravňují podle § 104 odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb. pouze následující řidičské průkazy, jsou-li v době řízení motorového vozidla na území České republiky platné:

- a) řidičský průkaz České republiky,
- b) řidičský průkaz vydaný členským státem Evropských společenství (dále jen „řidičský průkaz Evropských společenství“),
- c) řidičský průkaz vydaný cizím státem podle Úmluvy o silničním provozu (Vídeň 1968) a Úmluvy o silničním provozu (Ženeva 1949) (dále jen „řidičský průkaz vydaný cizím státem“),
- d) mezinárodní řidičský průkaz vydaný cizím státem podle Úmluvy o silničním provozu (Vídeň 1968) a Úmluvy o silničním provozu (Ženeva 1949) (dále jen „mezinárodní řidičský průkaz vydaný cizím státem“),
- e) řidičský průkaz člena diplomatického personálu zastupitelského úřadu cizího státu, který požívá výsad a imunit podle zákona nebo mezinárodního práva, případně jiných osob požívajících výsad a imunit podle zákona nebo mezinárodního práva.

Samotné japonské a korejské řidičské průkazy žádné z uvedených úmluv neodpovídají, minimálně v tom, že nejsou psány latinkou, ale japonským, resp. korejským písmem, ale i v dalších aspektech, jako jsou například skupiny řidičských oprávnění, a tudíž neopravňují k řízení motorových vozidel v České republice.

Japonští a korejští řidiči u nás mohou řídit na mezinárodní řidičský průkaz, který Japonsko a Korejská republika vydává podle Úmluvy o silničním provozu (Ženeva 1949). Platnost tohoto mezinárodního řidičského průkazu je však podle této úmluvy omezena pouze na jeden rok, pak je nutné vždy žádat o vydání nového mezinárodního řidičského průkazu v té zemi, která vystavila národní řidičský průkaz, v tomto případě tedy v Japonsku a v Korejské republice.

Od 1. července 2006 dochází ke změně právní úpravy, která sice neumožní japonským ani korejským řidičům řídit na našem území vozidla jen s jejich národním řidičským průkazem, ale otevírá prostor pro výměny těchto řidičských průkazů za české.

Cizinec, který není příslušníkem státu Evropské unie, a který je držitelem řidičského průkazu vydaného cizím státem (podle vzoru Úmluvy o silničním provozu (Ženeva, 1949) nebo Úmluvy o silničním provozu (Vídeň, 1968)) a má na území ČR trvalý pobyt nebo přechodný pobyt na dlouhodobé vízum na dobu delší než 1 rok, je povinen do 3 měsíců ode dne právní moci povolení některého z těchto pobytů požádat příslušný obecní úřad obce

s rozšířenou působností o vydání řidičského průkazu výměnou za řidičský průkaz vydaný cizím státem (viz § 116 odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb.).

V souladu s novým § 116 odst. 7 zákona č. 361/2000 Sb. se od 1. července 2006 zakotvuje způsob výměny japonských a korejských řidičských průkazů za české řidičské průkazy v § 10a vyhlášky č. 31/2001 Sb., ve znění vyhlášky č. 194/2006 Sb., s tím, že za úřední překlad se pro účely výměny uvedených řidičských průkazů považuje i překlad vydaný japonským nebo korejským velvyslanectvím nebo platný mezinárodní řidičský průkaz. Při uvedené výměně se postupuje tak, jak je stanoveno v § 116 odst. 3, 4 a 5.

Při výměně japonského a korejského řidičského průkazu bude proveden i přepis platnosti, která může být odlišná od platnosti stanovené pro české řidičské průkazy.

Na základě dohody s velvyslanectvími obou států bude k žádosti o výměnu řidičského průkazu navíc přiložena vyplněná žádost o dočasné uschování japonského či korejského řidičského průkazu na úřadě, resp. žádost o jeho předání Ministerstvu dopravy, které ho následně předá orgánům státu, které tento řidičský průkaz vydaly.

Podrobný přepis řidičských oprávnění z japonských a korejských řidičských průkazů do českých je popsán v § 10a odst. 2 a 3 vyhlášky č. 31/2001 Sb. a v její příloze č. 6a.

B. Zákon o přestupcích

1. Řešení duplicity skutkových podstat přestupků, jiných správních deliktů a trestných činů

1. V souvislosti s přijetím zákona č. 411/2005 Sb. došlo k novelizaci zákona č. 361/2000 Sb., zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, jakož i k zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona. Je třeba konstatovat, že na první pohled došlo k legislativnímu zakotvení totožných skutkových podstat některých přestupků, jiných správních deliktů, jakož i trestných činů. Při výkladu a aplikaci jednotlivých předpisů bude třeba vycházet z obecných principů jednotlivých právních předpisů a z obecné právní teorie.

Jak plyne z ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., přestupkem je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů, anebo o trestný čin. Při ukládání sankce za přestupek se bude procesně postupovat podle zákona č. 200/1990 Sb. Obligatorním znakem charakterizujícím subjektivní stránku přestupku je přitom zavinění. Podle § 3 zákona č. 200/1990 Sb. platí zásada, že k odpovědnosti za přestupek postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění. Z konstrukce přestupků přitom vyplývá subsidiární povaha přestupků vůči jiným správním deliktům a trestným činům.

Skutkové podstaty, které jsou obsaženy v jiných správních deliktech (např. § 125 odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb.) jsou samostatnými skutkovými podstatami podle speciálních zákonů, a tudíž se o přestupky podle přestupkového zákona nejedná. Tyto jiné správní delikty k subjektivním předpokladům odpovědnosti zavinění zásadně neřadí. Odpovědnost za jiné správní delikty má tedy objektivní charakter. Tato kategorie správních deliktů je tudíž postavena na principu, který se snaží zjednodušit postavení správního orgánu při ukládání sankcí. V řízení o těchto správních deliktech se bude postupovat podle zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů a dále podle ustanovení speciálních správních předpisů. Jiné správní delikty mohou na rozdíl od přestupků či trestných činů spáchat i právnické osoby.

Oproti tomu trestný čin můžeme podle § 3 odst. 1 zákona č. 140/1961 Sb., definovat jako pro společnost nebezpečný čin, jehož znaky jsou uvedeny v trestním zákoně. Zcela zásadním kritériem, kterým dochází k odlišení trestného činu od přestupku, je přitom tzv. materiální stránka trestného činu uvedená v § 3 odst. 2 zákona, podle níž čin, jehož stupeň nebezpečnosti pro společnost je nepatrný, není trestným činem, i když jinak vykazuje formální znaky trestného činu. V případě totožnosti skutkové podstaty trestného činu s přestupkem bude kritérium společenské nebezpečnosti hlavním mezníkem mezi tím, zda jednatel naplnil skutkovou podstatu trestného činu či přestupku. Zcela zásadním je však subjektivní stránka v jednání pachatele, přičemž podle § 3 odst. 3 zákona č. 140/1961, ke spáchání trestného činu je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.

Duplicitní skutkové podstaty trestných činů a přestupků :

a) trestný čin řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění podle § 180d trestního zákona a přestupek proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o přestupcích

- k spáchání trestného činu bude v první řadě vždy nezbytné naplnit materiální stránku trestného činu spočívající ve společenské nebezpečnosti, která bude muset být vyšší než

nepatrná. V opačném případě půjde o přestupek. Posouzení této stránky však bude nezbytné ponechat vždy na orgánech činných v trestním řízení a nikoliv na správních orgánech;

- dalším a vlastně jediným kritériem, které správní orgán bude muset při uvažování o naplnění skutkové podstaty trestného činu či přestupku posoudit, bude zjištění subjektivní stránky v jednání pachatele (zavinění). V případě úmyslného jednání (v úmyslu přímém či nepřímém) půjde vždy o trestný čin, naopak v případě nedbalosti (vědomé či nevědomé) půjde jen o přestupek. Trestný čin bude spáchán v úmyslu přímém, jestliže pachatel chtěl způsobem v trestném zákoně uvedeném porušit nebo ohrozit zájem chráněný trestným zákonem. O úmysl nepřímý půjde tehdy, jestliže pachatel věděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn. Z nedbalosti bude čin spáchán, jestliže pachatel věděl, že může způsobem v zákoně uvedeném porušit nebo ohrozit zájem chráněný tímto zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí (nedbalost vědomá), nebo nevěděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl (nedbalost nevědomá);

- u jednání spočívající v řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění, bude možno úmyslné jednání dovodit např. z již z dříve uložené sankce za přestupek podle § 22 odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o přestupcích či z získaných svědeckých výpovědí.

b) trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 201 trestního zákona a přestupek proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích

- jelikož k naplnění skutkové podstaty předmětného trestného činu, jakož i přestupku, bude stačit nedbalostní jednání, jedinou hranicí mezi trestným činem a přestupkem bude tvořit institut společenské nebezpečnosti. Jestliže orgány zúčastněné v trestním řízení zahájí úkony v trestním řízení a věc podle § 159a odst. 1 zákona š. 141/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů, neodloží k projednání v přestupkovém řízení, půjde o trestný čin a naopak. Protiprávní jednání by tak mělo být primárně posouzeno orgány činnými v trestním řízení a nikoliv orgány správními;

c) trestný čin ublížení na zdraví a přestupek podle § 22 odst. 1 písm. h) zákona o přestupcích

- na tomto místě je třeba uvést, že přestupek proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. h) zákona 200/1990 Sb., o přestupcích, je v praxi zřejmě z části neaplikovatelným ustanovením. Uvedený přestupek spáchá osoba, která porušením zvláštního právního předpisu způsobí dopravní nehodu, při které dojde k usmrcení nebo zranění osoby. V případě spáchání dopravní nehody, při které dojde k usmrcení osoby, nebo těžké újmě na zdraví, bude vždy nutno aplikovat skutkovou podstatu trestného činu ublížení na zdraví podle § 224 trestního zákona. Těžkou újmu na zdraví § 89 odst. 7 trestního zákona přitom definuje jako vážnou poruchu zdraví nebo vážné onemocnění. Za těchto podmínek je těžkou újmu na zdraví, zmrzačení, ztráta nebo podstatné snížení pracovní způsobilosti, ochromení údu, ztráta nebo podstatné oslabení funkce smyslového ústrojí, poškození důležitého orgánu, zohyzdění, vyvolání potratu nebo usmrcení plodu, mučivé útrapy, nebo delší dobu trvající porucha zdraví, za kterou se považuje vážná porucha zdraví, nebo vážné onemocnění, které omezuje způsob života poškozeného nejméně po dobu šesti týdnů;

- trestného činu ublížení na zdraví podle § 223 trestního zákona se dopustí ten, kdo jinému z nedbalosti ublíží na zdraví tím, že poruší důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.

Ublížením na zdraví z hlediska trestního zákona bude takový stav, který porušením normálních tělesných nebo duševních funkcí znesnadňuje výkon obvyklé činnosti nebo má jiný vliv na obvyklý způsob života poškozeného a to nikoliv jen po krátkou, zcela přechodnou dobu. Uvedený stav přitom bude zpravidla vyžadovat lékařské ošetření, i když nezanechá trvalé následky. Soudní praxe se ustálila na tom, že aby se jednalo o ublížení na zdraví, musí znesnadnění obvyklého způsobu života postiženého, popř. pracovní neschopnost trvat nejméně sedm dní. V případě, že ublížení na zdraví nedosáhne intenzity, kterou vyžaduje ustanovení § 223 trestního zákona, půjde o přešůpek podle § 22 odst. 1 písm. h) zákona 200/1990 Sb. Opět j třeba zmínit, že posouzení intenzity ublížení na zdraví by mělo být učiněno primárně orgány činnými v trestním řízení a nikoliv orgány správními.

Problematika duplicity skutkové podstaty správního deliktu podle § 125 odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb. a přešůpku proti bezpečnosti a plynulosti na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb.

- je třeba konstatovat, že zde došlo k zcela evidentnímu pochybení zákonodárce. S ohledem na výše uvedené ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb. považujeme ustanovení § 22 odst. 2 téhož zákona pro duplicitu s § 125 odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb. za neaplikovatelné ustanovením. Jsme si sice vědomi právně teoretické premisy, že přešůpky se uplatňují na fyzické osoby a jiné správní delikty primárně na právnické osoby, popř. podnikající fyzické osoby, přesto jsme přesvědčeni, že v pozitivním právu je jediným kritériem citované ustanovení vymezující pojem přešůpku, z něhož vyplývá subsidiární povaha přešůpků vůči jiným správním deliktům i trestným činům.

2. Ukládání zákazů činnosti za přešůpky podle § 22 zákona o přešůpcích

Za přešůpky proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích uvedené v § 22 odst. 4, 5 a 7 zákona o přešůpcích ve znění účinném od 1.7.2006 je vždy nutno uložit vedle pokuty také sankci zákazu činnosti. V případě přešůpků uvedených v § 22 odst. 8 se zákaz činnosti povinně uloží pouze tehdy, dopustí-li se stejný pachatel takového přešůpku opakovaně v období dvanácti po sobě jdoucích kalendářních měsících. Ve všech uvedených ustanoveních jsou přitom stanoveny horní a dolní hranice v nichž musí být zákaz činnosti uložen.

Při ukládání sankce zákazu činnosti za přešůpky proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích je třeba dodržet obecné podmínky pro ukládání tohoto druhu sankce, stanovené v § 14 zákona o přešůpcích. Zákaz činnosti lze především uložit pouze tehdy jedná-li se o činnost, kterou pachatel přešůpku vykonává v pracovním nebo jiném obdobném poměru, nebo k níž je třeba povolení nebo souhlasu státního orgánu a spáchal-li pachatel přešůpek touto činností nebo v souvislosti s ní. V případě přešůpků podle § 22 se tedy zpravidla bude jednat o zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel a tuto sankci lze uložit pouze pachatelům, kteří se dopustili některého ze stanovených přešůpků při řízení motorového vozidla. Výjimečně by mohl být zákaz činnosti uložen také za spáchání přešůpku při jízdě na jízdním kole nebo jízdě s povozem, avšak k takové činnosti není třeba žádného povolení ani souhlasu státního orgánu a jednalo by se tedy o případy, kdy by pachatel tuto činnost vykonával v pracovním nebo jiném obdobném poměru.

Při ukládání sankce zákazu činnosti se správní orgán stejně jako při ukládání ostatních sankcí řídit kritérii, stanovenými pro ukládání sankcí v § 12 zákona o přešůpcích. Tato kritéria je třeba zohlednit jak při stanovení délky uložené sankce zákazu činnosti v rámci zákonem stanoveného rozmezí, tak při stanovení rozsahu zákazu činnosti, tj. druhů vozidel,

kterých se zákaz činnosti týká. Při stanovení rozsahu zákazu činnosti je třeba zejména hodnotit okolnosti, za nichž byl přestupek spáchán a osobu pachatele. V závislosti na okolnostech konkrétního případu lze uložit zákaz činnosti i jen pro některé skupiny nebo podskupiny řidičských oprávnění. Takový postup musí být jasně vyjádřen ve výroku rozhodnutí o přestupku a náležitě odůvodněn.

Řidičské oprávnění se v takovém případě podle § 94a zákona č. 361/2000 Sb. pozbývá v rozsahu uloženého zákazu činnosti. V návaznosti na tuto změnu ve skupinách řidičských oprávnění bude nutno provést výměnu řidičského průkazu.

3. Přestupky se zákazem činnosti a blokové a příkazní řízení

Jak plyne z ustanovení § 22 odst. 11 zákona o přestupcích, je taxativně dáno, že v blokovém řízení není možné projednat přestupky, za které se podle téhož paragrafu ukládá zákaz činnosti.

V ostatních případech je nutné oznamovat správnímu orgánu podezření z porušení zákona a ponechat správní orgán, který ve věci provede správní řízení.

Jelikož se v případech, kdy má být uložen zákaz činnosti, jedná vždy o jeho povinné uložení v zákonem stanoveném rozmezí (od - do), nelze podle našeho názoru použít ani zkrácení řízení, neboť v něm je možné uložit toliko napomenutí nebo pokutu, zákaz činnosti však v žádném případě.

4. Přestupky související s alkoholem nebo jinými návykovými látkami v provozu na pozemních komunikacích po 1. červenci 2006

Přestupky spáchané řidiči při účasti na provozu na pozemních komunikacích po 30. červnu 2006 požitím alkoholického nápoje nebo návykové látky budou posuzovány jako přestupky proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. b) a c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Stejně tomu bude při odmítnutí řidiče podrobit se vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda při řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti nebyl ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou - § 22 odst. 1 písm. d) přestupkového zákona. Upozorňujeme, že toto ustanovení bylo dotčeno novelou z 25. dubna 2006, která ke dni zpracování této metodiky doposud nebyla vyhlášena ve Sbírce zákonů, avšak nabude účinnosti od 1. července 2006.

Přestupku na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi podle § 30 odst. 1 písm. g) h) ch) a i) přestupkového zákona od 1. července 2006 se nemůže dopustit řidič vozidla a jezdec na zvířeti, ale pouze osoba vykonávající zaměstnání nebo jinou činnost, při nž by mohla ohrozit zdraví lidí nebo poškodit majetek (např. lékař, pracovník na dráze, pracovník pracující ve výškách, jeřábník, atd.).

5. Přestupky a trestné činy související s alkoholem

Zákon č. 361/2000 Sb., v § 5 odst. 1 písm. f), stanoví řidiči povinnost podrobit se na výzvu policisty nebo strážníka obecní policie vyšetření podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 379/200 Sb.) ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem. V § 5 odst. 2 písm. a) a b)

se zakazuje řidiči požití alkoholický nápoj nebo užití návykovou látku během jízdy, a řídit vozidlo nebo jet na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo užití návykové látky, kdy by mohl být ještě pod jejich vlivem.

Zákon o přestupcích pak v § 22 vymezuje skutkové podstaty přestupku v souvislosti s požitím alkoholu nebo jiných návykových látek. Přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích se mimo jiné dopustí ten, kdo v provozu na pozemních komunikacích

- řídí vozidlo nebo jede na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky, po kterou je ještě pod jejich vlivem,

- řídí vozidlo nebo jede na zvířeti ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil požitím alkoholického nápoje nebo užitím jiné návykové látky (zde však zpravidla půjde o trestný čin podle § 201 TrZ – viz výše).

Z hlediska zákona je tedy třeba rozlišovat, zda řidič řídil vozidlo nebo jel na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky, nebo v takové době, po kterou je ještě pod jejich vlivem (dosud § 30 odst. 1 písm. h) zákona o přestupcích), případně zda řídil vozidlo nebo jel na zvířeti ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil požitím alkoholického nápoje nebo užitím jiné návykové látky (dosud § 30 odst. 1 písm. ch) zákona o přestupcích).

Za **stav vylučující způsobilost** je podle dlouhodobě ustálené praxe u řidiče motorového vozidla třeba vždy považovat takový stav, kdy byla spolehlivě zjištěna hladina alkoholu v krvi přesahující hranici 1 promile. Obecně však lze říci, že nezáleží přímo na množství požitého alkoholu, ale rozhodující je stupeň ovlivnění vyjádřený stavem vylučujícím způsobilost k výkonu určité činnosti. Proto může být stav vylučující způsobilost u řidiče dán i při dosažení nižších hodnot alkoholu v krvi. Důkazem o míře ovlivnění obviněného alkoholem a snížení jeho řidičských schopností mohou být například znalecké posudky, svědecké výpovědi spolujezdců, policistů a jiných osob, například lékařů, kteří prováděli klinické vyšetření, jakož i svědecké výpovědi o chování obviněného, event. i o způsobu jeho jízdy apod.

Problematické jsou nízké hladiny alkoholu naměřené dechovým analyzátořem (nutno trvat na tom, aby dechová zkouška byla provedena podle návodu k použití přístroje opakovaně v intervalu minimálně 15 minut), kdy řidič buď požití alkoholu popírá, případně uvádí požití alkoholu v takové době, kdy je zcela reálný předpoklad, že naměřeným množstvím alkoholu již není řidič ovlivněn. Jedná se zejména o případy, kdy byla naměřena hladina alkoholu nižší než 0,2 promile.

Pokud bude dechovým analyzátořem naměřena (podle návodu k použití opakovaně) hladina alkoholu nižší než 0,2 promile a řidič nepřizná požití alkoholu před jízdou nebo v jejím průběhu, a tedy neexistuje jiný důkaz, je třeba vzít v úvahu stanovisko Ústavu soudního lékařství a medicínského práva Fakultní nemocnice Olomouc, ze kterého vyplývá, že za objektivně stanovenou koncentraci etylalkoholu v krvi lze považovat pouze výsledek zjištěný metodou plynové chromatografie za současné kontroly další nezávislou laboratorní metodou, kterou je nejčastěji Widmarkova zkouška.

Provedení pouze Widmarkovy zkoušky, popřípadě jiné pro ethanol nspecifické metody, je naprosto nedostačující proto, že ve výsledku této metody jsou zahrnuty koncentrace všech těkavých redukujících látek, tedy i jiných než ethanol (např. methylalkohol, aceton apod.). Výsledek získaný Widmarkovou metodou tedy není koncentrací ethylalkoholu, ale koncentrací sumy všech těkavých látek, přítomných ve vyšetřovaném vzorku. Widmarkova zkouška je tedy pro ethylalkohol nspecifická a může být použita pouze jako metoda kontrolní. Naproti tomu metodou plynové chromatografie je

koncentrace ethylalkoholu stanovena specificky, přičemž ostatní těkavé látky jsou stanoveny separátně.

Z odborného hlediska je tedy pro hladinu ethylalkoholu v krvi platný pouze výsledek zjištěný metodou plynové chromatografie. Za průkaznou pro požití alkoholu se považuje hladina alkoholu v krvi vyšší než 0,20 g/kg. Do této hodnoty je zahrnuta laboratorní chyba použité metody a tzv. bezpečnostní faktor. Naměřenou hladinu alkoholu nižší než 0,2 g/kg je možno považovat za fyziologickou. Při naměření takovéto hodnoty, pokud nebude k dispozici jiný důkaz o požití alkoholu před jízdou nebo během jízdy, nelze uplatňovat vůči vyšetřované osobě odpovědnost za přestupek a správní orgán je podle § 66 odst. 3 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb. oprávněn věc odložit.

6. Retroaktivita ve prospěch u dopravních nehod bez zranění

- aplikace § 7 odst. 1 PZ

Za způsobení dopravní nehody, pokud při ní nedošlo ke zranění osob, ale pouze ke hmotné škodě na zúčastněných vozidlech včetně přepravovaných věcí nebo na jiných věcech, novela § 22 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, stanovuje s účinností od 1. července 2006 nižší sankce, než je tomu v právní úpravě stávající.

Proto v takových případech přestupků, které byly spáchány před účinností novely, o nichž ale bude příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhodovat po 1. červenci 2006, je třeba uplatnit zásadu retroaktivity ve prospěch pachatele přestupku, stanovenou v § 7 odst. 1 zákona o přestupcích – odpovědnost za skutek zakládající přestupek posoudit podle porušení zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění platném od 1. července 2006, je-li toto posouzení pro pachatele příznivější.

Příklad výroku rozhodnutí:

Č. j.:

V..... dne 10. července 2006

ROZHODNUTÍ

Městský úřad, odbor dopravy, rozhodující v přenesené působnosti podle § 61 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), jako příslušný správní orgán podle § 124 odst. 5 písm. j) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění účinném od 1. července 2006, podle § 53 odst. 2 a § 74 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, projednal věc obvinění z přestupku.

Obviněný Karel Novák, nar., bytem, při řízení vlastního osobního motorového vozidla tovární značky, státní poznávací značky....., dne 22. května 2006 v 5.30 hodin na silnici nepřizpůsobil rychlost tomu, aby byl schopen zastavit na vzdálenost, na jakou měl rozhled. Narazil přední částí vozidla do před ním jedoucího osobního motorového vozidla tovární značky, státní poznávací značky....., řízeného panem (vlastník vozidla). Při dopravní nehodě nedošlo ke zranění osob. Na zúčastněných vozidlech vznikla hmotná škoda, podle orientačního odhadu Policie ČR převyšující částku 50 000 Kč. Technická závada jako příčina dopravní nehody nebyla uplatněna ani zjištěna. Dechová zkouška, které se podrobili oba řidiči, byla negativní.

Městský úřad v souladu s § 7 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb. posoudil odpovědnost pana Karla Nováka za přestupek podle zákonů účinných od 1. července 2006,

protože toto posouzení je pro obviněného příznivější, a ve smyslu § 67 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, rozhodl takto:

1. Pan Karel Novák se uznává vinným z porušení § 4 písm. a) a b) a § 18 odst. 1 zákona o silničním provozu.
2. Porušením zákona o silničním provozu pan Karel Novák způsobil dopravní nehodu, při níž byla na zúčastněných vozidlech způsobena hmotná škoda převyšující zřejmě částku 50 000 Kč, a tím naplnil skutkovou podstatu přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. i) zákona č. 200/1990 Sb.
3. Za přestupek uvedený v bodu 2 se panu Karlu Novákovi ukládá v souladu s § 7 odst. 2 a podle § 22 odst. 8 zákona č. 200/1990 Sb. pokuta 3 000, - Kč.
4. Podle § 79 odst. 1 a 4 zákona č. 200/1990 Sb. a § 1 odst. 1 vyhlášky č. 231/1996 Sb., kterou se stanoví paušální částka nákladů řízení o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, je pan Karel Novák povinen uhradit náklady řízení v částce 1 000, - Kč.
5. Splatnost uložených částek pokuty a nákladů řízení v bodech 3 a 4 je stanovena do tří měsíců po nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Poučení o způsobu platby

Poškozený vlastník vozidla neuplatnil nárok na náhradu škody v řízení o přestupku, a proto se o náhradě škody nerozhoduje.

Příklad formulace výroku při uplatnění zásady retroaktivity lze podle konkrétních okolností využít při posuzování skutkové podstaty přestupků podle § 22 odst. 1 písm. j) a k) zákona č. 200/1990 Sb. Za přestupky podle § 22 odst. 1 písm. i) a k) je v § 22 odst. 8 zákona č. 200/1990 Sb. stanoveno stejné rozpětí pokuty od 2 500 do 5 000 Kč a vymezeny podmínky pro uložení zákazu činnosti od jednoho měsíce do šesti měsíců. Jak vyplývá z § 22 odst. 12 zákona č. 200/1990 Sb., od uložení sankce za uvedené přestupky nelze v rozhodnutí o přestupku upustit. Za přestupek podle § 22 odst. 1 písm. j) není v této zvláštní části zákona č. 200/1990 Sb. stanovena pokuta, proto ji lze uložit jen podle § 13 odst. 1 tohoto zákona, a to do 1 000 Kč; správní orgán v tomto případě může podle § 11 odst. 3 zákona č. 200/1990 Sb. od uložení sankce v rozhodnutí o přestupku upustit, jestliže k nápravě pachatele postačí samotné projednání přestupku.

C. Zákon č. 247/2000 Sb.

1. Poplatek za zkoušku a přezkoušení z odborné způsobilosti

Podle nového § 39a zákona č. 247/2000 Sb. s účinností od 1. července 2006 platí, že žadatel o řidičské oprávnění je povinen zaplatit příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, u kterého je zkušební komisař zaměstnán, za zkoušku z odborné způsobilosti 700 Kč; v případě opakovaných zkoušek žadatel zaplatí za opakovanou zkoušku z předpisů o provozu na pozemních komunikacích 100 Kč, za opakovanou zkoušku ze znalosti ovládání a údržby vozidla 200 Kč a za opakovanou zkoušku z praktické jízdy 400 Kč.

Přestože se v § 39a hovoří výslovně pouze o zkoušce z odborné způsobilosti, vztahuje se tento poplatek také na přezkoušení z odborné způsobilosti podle § 45 a 45a zákona č. 247/2000 Sb. Tento závěr dovozujeme z § 45 odst. 1, v němž je stanoveno, že přezkoušení z odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel se provádí zkouškou podle tohoto zákona, resp. z § 45a odst. 2, podle kterého i zde obdobně platí již zmíněný § 45. Při přezkušování odborné způsobilosti podle § 45 a § 45a zákona č. 247/2000 Sb. je nutno pod pojmem "zkouška" rozumět i toto přezkoušení a pod pojmem "žadatel o řidičské oprávnění" i osobu, která se podle zmíněných paragrafů přezkoušení podrobuje.

Pro určení, zda se na zkoušku či přezkoušení bude poplatek podle § 39a vztahovat, je podle našeho názoru určující pouze datum, kdy se zkouška či přezkoušení koná. Poplatek proto dopadne na každé přezkoušení, které proběhne od 1. července 2006.

Specifický problém představuje určení povahy poplatku podle § 39a zákona č. 247/2000 Sb. Podle § 2 odst. 1 zákona o správních poplatcích platí, že předmětem poplatků je správní řízení upravené zvláštním právním předpisem a další činnost správního úřadu související s výkonem státní správy. Pod tuto definici zcela jistě spadá i poplatek za zkoušku, resp. za přezkoušení, neboť je vybírán za provedení úkonu souvisejícího s výkonem státní správy. Nic na tom nemění ani fakt, že tento poplatek není uveden v sazebníku správních poplatků. V této souvislosti lze poznamenat, že v sazebníku není uveden ani správní poplatek podle § 110 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb.

2. Legislativní chyba v § 13 odst. 5 zákona č. 247/2000 Sb. a její řešení

Podle ustanovení § 13 odst. 1 písm. g) zákona č. 247/2000 Sb. platí, že provozovatel autoškoly smí přijmout k výuce a výcviku pouze osobu, která není ve výkonu sankce nebo trestu zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel.

Podle § 13 odst. 5 zákona č. 247/2000 Sb. platí, že skutečnosti uvedené v odstavci 1 písm. f) dokládá žadatel výpisem z rejstříku trestů, který ke dni podání žádosti o řidičské oprávnění nesmí být starší 3 měsíců, výpisem z registru řidičů a čestným prohlášením.

V důsledku změny, ke které došlo v § 13 odst. 1 cit. zákona, se však odkaz na písmeno f) stal evidentně odkazem chybným, neboť v něm je pojednáváno o plnění dalších podmínek k udělení řidičského oprávnění, tedy dalších podmínek podle § 91 zákona č. 361/2000 Sb. Z jejich povahy je pak patrné, že je v žádném případě nelze doložit např. výpisem z rejstříku trestů.

Domníváme se proto, že z obsahu § 13 odst. 5 zákona č. 247/2000 Sb. zcela jednoznačně vyplývá, že se vztahuje k doložení skutečnosti, že žadatel není podroben výkonu trestu či sankce zákazu řízení motorových vozidel. Jsme přesvědčeni, že to je jediný

možný způsob aplikace ustanovení § 13 odst. 5, o němž s ohledem na jeho dostatečně určitě vyjádřený slovní obsah nelze mít pochybnosti. Čestným prohlášením, výpisem z registru řidičů a výpisem z rejstříku trestů žadatel provozovateli dokládá skutečnost, že není v zákazu činnosti řízení motorových vozidel.

3. Aplikace ustanovení o obvyklém bydlišti podle zákona č. 361/2000 Sb. a zákona č. 247/2000 Sb.

Podle ustanovení § 13 odst. 1 zákona č. 247/2000 Sb. může výuku a výcvik k získání řidičského oprávnění provádět výlučně provozovatel autoškoly. Provozovatel autoškoly smí přijmout k výuce a výcviku k získání řidičského oprávnění pouze osobu, která mimo jiné podle § 13 odst. 1 písm. e) zákona č. 247/2000 Sb. má trvalý pobyt na území České republiky nebo přechodný pobyt na území České republiky, který trvá alespoň 185 dní, pokud osoba neprokáže, že se na území České republiky připravuje na výkon povolání po dobu nejméně 6 ti měsíců.

Směrnice Rady 91/439/EHS o řidičských průkazech stanoví pro členské státy závazné podmínky pro vydávání řidičských průkazů, a to včetně podmínek vydávání řidičských průkazů občanům ostatních členských států EU. Podle článku 7 odst. 1 písm. b) mohou být řidičské průkazy vydány pouze žadatelům, kteří mají obvyklé bydliště na území členského státu, který řidičský průkaz vydal. Podle článku 9 směrnice se obvyklým bydlištěm přitom rozumí místo, kde se určitá osoba obvykle zdržuje, tj. nejméně 185 dní v kalendářním roce z důvodů osobních a profesních vazeb nebo v případě osob bez profesních vazeb z důvodu osobních vazeb vyplývajících z úzkých vztahů mezi touto osobou a místem, kde bydlí.

Tomuto požadavku koresponduje vymezení pojmu "přechodný pobyt", jak je vymezen v § 2 písm. hh) zákona č. 361/2000 Sb. Minimálně přechodný pobyt žadatele na území České republiky je jednou z podmínek pro udělení řidičského oprávnění a vydání řidičského průkazu.

Při porovnání obsahu úpravy podle zákona č. 361/2000 Sb., zákona č. 247/2000 Sb. a v neposlední řadě i směrnice 91/439/EHS je nutné konstatovat, že požadavky na přechodné, resp. obvyklé bydliště nejsou v těchto předpisech vzájemně zcela provázány. Zákon č. 361/2000 Sb. umožňuje udělit řidičské oprávnění tomu, kdo, při splnění ostatních podmínek, má na území České republiky přechodný pobyt trvajícím nejméně 185 dnů nebo zde po dobu nejméně šesti měsíců studuje. Tato zákonná dikce odpovídá požadavku směrnice na dodržení principu obvyklého bydliště k okamžiku vydání řidičského průkazu. Požadavek zákona č. 247/2000 Sb. je ale přísnější, protože pobyt trvajícím nejméně 185 dnů nebo studium po dobu alespoň šesti měsíců v České republice váže už k okamžiku přihlášení žadatele k výuce a výcviku do autoškoly, který musí udělení řidičského oprávnění předcházet. Je tím vytvořena jistá disproporce obou zákonných úprav. Při zohlednění obsahu a účelu směrnice 91/439/EHS je nutné konstatovat, že požadavek zákona č. 247/2000 Sb. jde nad rámec komunitárního práva a minimální dobu pobytu pro udělení řidičského oprávnění prodlužuje. Při doslovném izolovaném výkladu § 13 odst. 1 písm. e) zákona č. 247/2000 Sb. by toto ustanovení představovalo jistou formální překážku volného pohybu osob, která představuje jeden ze základních principů, na němž je Evropská unie založena. Proto je podle našeho názoru nezbytné interpretovat zmíněné ustanovení zákona č. 247/2000 Sb. v širším kontextu zákona č. 361/2000 Sb. a směrnice 91/439/EHS.

To znamená, že žadatel v době, kdy se přihlašuje k výuce a výcviku v autoškolě, musí sice mít prokazatelně na území České republiky skutečný pobyt z důvodu zejména osobních vazeb, jeho trvání však prozatím může být kratší, než je 185 dní. Již při přihlašování do autoškoly ale musí být zohledněno, při očekávaném předpokladu nezbytně

nutné doby pro absolvování výuky a výcviku, že žadatel v době udělení řídičského oprávnění bude muset plnit podmínku pobytu trvajícího nejméně 185 dní.